Berichten

Persberichten Ministerie van Landbouw en Visserij

Rapport "Beleidsvoorstellen landinrichting Volthe-De Lutte" verschenen

De Centrale Cultuurtechnische Commissie (CCC) heeft aan de minister van landbouw en visserij het rapport "Beleidsvoorstellen inzake de landinrichting in het gebied Volthe-De Lutte" uitgebracht. Hierin zijn de conclusies verwerkt, waartoe een commissie ad hoc uit de CCC na een onderzoek naar de problematiek van dit deel van Twente is gekomen en de aanbevelingen, die de CCC naar aanleiding van dit onderzoek heeft opgesteld.
De CCC beschouwt het rapport als een zeer belangrijke bijdrage tot de ontwikkeling van de landinrichting als een geïntegreerde benadering van de verschillende aspecten van landgebruik. Zij hoopt met het rapport een brede discussie over de problematiek van kleinschalige, landschappelijk, natuurwetenschappelijk en cultuurhistorisch belangrijke landbouwgebieden te stimuleren.

Voorgeschiedenis

In 1966 werd de aanvang tot ruilverkaveling voor het gebied Volthe-De Lutte op het volgordeschema van ruilverkavelingen in voorbereiding geplaatst. Uit nadere inventarisatie bleek echter, dat niet alleen de belangen van de landbouw hier in het geding zijn, maar ook zeer grote belangen van landschap, natuurwetenschap, cultuurhistorie en recreatie. In 1968 werd daarom besloten de aanvraag "pro memorie" op het volgordeschema te plaatsen. Er werd een commissie ad hoc benoemd, belast met een onderzoek naar de vraag of en zo ja op welke wijze, in dit gebied een ruilverkaveling zou kunnen worden uitgevoerd, die zowel rekening houdt met de bijzondere planologische aspecten, met name de landschappelijke, natuurwetenschappelijke en recreatieve, als een verantwoorde oplossing geeft voor het landbouwkundige gebruik.
Op verzoek van deze ad hoc commissie hebben drie deskundigen: prof. ir. C. Bijkerk, prof. dr. M. F. Mörzer Bruijns en prof. ir. M. J. Vroom, in een proefblok van het gebied, waar de landinrichtingsproblematiek zich het duidelijkst manifesteert, een onderzoek verricht, waarover in 1971 werd gerapporteerd.

De commissie ad hoc bracht in 1972 verslag van haar bevindingen uit. De Centrale Cultuurtechnische Commissie heeft zich daarna op het rapport en de aanbevelingen van de commissie ad hoc beraden en haar standpunten geformuleerd.

De problemen van de landbouw in Volthe-De Lutte

De problemen van de landbouw in Volthe-De Lutte liggen vooral op het terrein van de ontsluiting, de waterbeheersing en de verkaveling, al is de toestand vergeleken met één aantal andere ruilverkavelingsgebieden in het Oosten van het land niet bijzonder slecht. Er is een duidelijke ontwikkeling in de richting van bedrijfsvergroting. Veel kleine bedrijven zijn niet meer levensvatbaar en zullen op den duur waarschijnlijk verdwijnen. Van belang is vooral, dat de verkaveling op de grotere bedrijven voor verbetering vatbaar is. De toenemende behoefte aan rationalisatie en mechanisatie versterkt het streven naar schaalvergroting en heeft een sterkere druk op het kleinschalige landschap tot gevolg. Deze ontwikkeling zal ongetwijfeld leiden tot een grotere behoefte aan herinrichting van het gebied in de toekomst. De mogelijkheden van herinrichting worden in belangrijke delen van het gebied echter beperkt door de belangen van natuur en landschap.

Natuur en landschap in het gebied

Natuurwetenschappelijk en landschappelijk is Volthe-De Lutte van grote betekenis. De geologische en bodemkundige afwisseling en het uitgesproken reliëf (de Tankenberg, Paaschberg, Hakenberg en Austieberg bereiken een hoogte van 50-80 m) vormen de basis voor een uitzonderlijke verscheidenheid van milieus, die elk een specifieke planten- en dierenwereld bevatten. Zo worden van de 1200 soorten hogere planten, die in ons land voorkomen 580 of 48% in het gebied aangetroffen. Van 190 soorten kan worden gesteld, dat hun levensmogelijkheden hier gebonden zijn aan het bestaande patroon van kleinschalig met elkaar afwisselende en geleidelijk in elkaar overgaande vegetatietypen. De totale lengte aan biologisch direct of indirect belangrijke wateren, voornamelijk beken, bedraagt met inbegrip van de Dinkel ruim 60 km. Van de 8000 ha die het gebied omvat is 2700 ha, verspreid over 30 grotere en kleinere gebieden van natuurwetenschappelijke betekenis. Belangrijk is vooral ook, dat veel van wat op

andere plaatsen in het land reeds is verdwenen, in deze streek is geconserveerd en in stand gehouden.

Aanbeveling van de CCC

Op grond van het onderzoek van de drie hoogleraren en de aanbeveling van de commissie ad hoc kwam de CCC tot de volgende conclusie.

In het gebied Volthe-De Lutte is sprake van een in toenemende mate uiteenlopen van de eisen, die de zich op een economische basis snel ontwikkelende landbouw stelt en de behoefte aan het behoud van natuurwetenschappelijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Deze belangstelling komt versterkt tot uiting, als wordt overgegaan tot het voorbereiden van een landinrichtingsplan, dat gericht is op een geïntegreerde benadering van de verschillende vormen van grondgebruik. De te verwachten ontwikkelingen worden dan namelijk duidelijk in beeld gebracht. Vooruitlopend op de voorbereiding van plannen voor dergelijke gebieden kan het van belang zijn zones af te grenzen, zoals door de commissie ad hoc wordt voorgesteld, te weten zones waar:

- de landbouw het primaat heeft;
- natuur en landschap voorop staan en
- landbouw, natuur en landschap geïntegreerd tot hun recht kunnen komen.

Met name voor de laatstgenoemde groep zal een oplossing gevonden moeten worden voor de wijze waarop de verschillende belangen gezamenlijk tot hun recht kunnen komen. In het algemeen zal hier aan een blijvend landbouwkundig gebruik onder zekere beperkende bepalingen moeten worden gedacht. Tevens zullen echter maatregelen moeten worden genomen om te voorkomen, dat de sociaal-economische en maatschappelijke belangen van de agrarische bevolking worden geschaad. Hierbij kan worden gedacht aan:

- een aantal administratief-rechtelijke maatregelen;
- het voor rekening van de overheid nemen van onevenredige kosten van technische voorzieningen, nodig om de vorengenoemde waarden te behouden, gepaard met verbetering van andere omstandigheden;
- een gericht aankoopbeleid teneinde bepaalde zeer kwetsbare gebieden te verwerven;
- introduceren van de mogelijkheid, vergoedingen te geven als aan de landbouw beperkingen moeten worden opgelegd.

De CCC acht het zeer gewenst, in de praktijk proeven met deze mogelijkheden te nemen. Daarvoor is het noodzakelijk:

- een of meer zorgvuldig begrensde proefgebieden aan te wijzen;
- voor het betreffende gebied een breed overleg te bevorderen waarbij de plannen in het kader van de ruimtelijke ordening en van de inrichting nader op elkaar kunnen worden afgestemd (de door de commissie ad hoc hiertoe aanbevolen instelling van een zogenaamde landinrichtingscommissie wordt door de CCC overgenomen);
- een leidraad voor deze landinrichtingscommissie te ontwikkelen ter ontwikkeling van het proefinstrumentarium.

Over de manier waarop een en ander kan worden geconcretiseerd zal de CCC zich nader beraden.

De ervaringen, die bij de ontwikkeling van een dergelijk proefinstrumentarium kunnen worden opgedaan, kunnen ook van belang zijn voor de ontwikkeling van een landinrichtingswet en studie over landschapsparken. De CCC heeft daarom graag de aanbeveling van de commissie ad hoc overgenomen, haar overwegingen te betrekken in de voorbereiding van een landinrichtingswet.

Ten aanzien van het gebruik van de grond die in het kader van een landinrichtingsproject kan worden aangekocht, is de CCC van mening, dat in beginsel de per zone aangekochte grond moet worden gebruikt voor de doelstellingen, die daar prioriteit hebben. Om de doelstellingen van het landinrichtingsproject te kunnen verwezenlijken, moet het echter mogelijk blijven percelen tussen de zones uit te ruilen, mits daarbij kwantitatief geen afbreuk wordt gedaan aan het uitgangspunt van de zonering.

Gezien de grote oppervlakte, die in het gebied Volthe-De Lutte voor landschappelijke en natuurwetenschappelijke doeleinden nodig is (ca. 3000 ha), de geringe grondmobiliteit, de beperkte mogelijkheden, die de Ruilverkavelingswet biedt om voor deze doeleinden grond te bestemmen en de geringe belangstelling in de streek voor ruilverkaveling op deze basis, constateert de Centrale Cultuurtechnische Commissie, dat de voorbereiding Volthe-De Lutte voorlopig moet worden opgeschort. Door het blok "pro memorie" op het volgordeschema van ruilverkavelingen in voorbereiding te laten staan, kan de Stichting Beheer Landbouwgronden in het gebied gronden blijven verwerven, waarmee bij een eventuele toekomstige uitvoering van een ruilverkaveling de belangen van een doeltreffende verkaveling en van de gewenste verscheidene bestemmingen van de grond in het gebied kunnen worden gediend.

Belangstellenden kunnen het rapport met bijlage bestellen door storting van ƒ 20,– op girorekening 268182 van de Cultuurtechnische Dienst te Utrecht onder vermelding "Rapport Volthe-De Lutte".

Voorontwerp wijziging Jachtwet; de jachtraad heeft advies uitgebracht

De Jachtraad heeft de minister van landbouw en visserij binnen de gestelde termijn advies uitgebracht omtrent het voorontwerp van wet tot wijziging van de Jachtwet. De Jachtraad betuigt zijn waardering voor en instemming in grote lijnen met het door de bewindsman, te zamen met diens ambtgenoot van justitie en de staatssecretaris van cultuur, recreatie en maatschappelijk werk, opgestelde voorontwerp. De Raad ziet in de voorgenomen wetswijziging een goede gelegenheid tevens een aantal andere wensen op het gebied van de jachtwetgeving naar voren te brengen en voelt zich genoopt op onderdelen een van het ministeriële voorontwerp afwijkend oordeel

kenbaar te maken.

De Raad heeft een, op één punt na, unaniem advies uitgebracht. Bedoeld punt betreft de nettenvangst van goudplevieren, waarbij de vertegenwoordigers van de natuurbescherming in de Raad van oordeel zijn dat deze bedrijvigheid moet worden verboden, terwijl de overige leden aan het reeds eerder door de Jachtraad uitgebrachte advies vasthouden, nl. het thans in de wet neergelegde systeem te handhaven, deze jachtbeoefening geleidelijk te doen uitsterven.

De belangrijkste punten van het Jachtraadadvies luiden als volgt:

De Raad bepleit opneming in de Jachtwet van de verplichting van een verzekering tegen wettelijke aansprakelijkheid van de jager, in welk geval met gewetensbezwaarden rekening zal moeten worden gehouden. Voorgesteld wordt, het Jachtfonds in te schakelen als waarborgfonds voor gemoedsbezwaarden.

De Jachtraad kan zich niet verenigen met de door de bewindsman voorgestelde beperking van gebruik van eendekooien. Wel wil de Raad betere waarborgen tegen misbruik van de kooien.

Voorts wenst de Raad een verbod van export van levend trekwild.

Een termijn van zes jaar voor jachthuurovereenkomsten acht de Raad een minimale eis. Hij acht het van groot belang dat krachtens de wet ook van houders van door grondgebruikers afgegeven vergunningen voor het jagen op schadelijk wild, voldoende betrouwbaarheid op het gebied van het beheer van de fauna behoort te worden geëist.

Het rapen van eieren van gevederd wild in de maaitijd dient, naar de mening van de Raad, ter bescherming van het legsel onder bepaalde voorwaarden te worden gelegaliseerd.

Er dient geen jachtakte te worden uitgereikt aan degene die niet over een jachtgelegenheid beschikt.

De basis van goed, verantwoord, faunabeheer moet worden gelegd in het stellen van een strafsanctie op niet-weidelijk jagen. De Raad is voorts voorstander van een verhoging van de maximumstraf op overtreding van de Jachtwet.

Onder alle waardering voor het werk van het Jachtfonds, acht de Raad het een eis van de tijd dat het bestuur in handen van de bij het faunabeheer betrokken organisaties wordt gelegd.

Exemplaren van het door de Jachtraad uitgebrachte advies kunnen belangstellenden aanvragen bij het secretariaat: Het Woldhuis 11, Apeldoorn, tel. 05760-11442.

75 jaar RMTS te Boskoop; School voor Boomkwekerij-, Tuin- en Landschapsinrichting nieuw gehuisvest

"Zoals uit de openingshandeling blijkt, kunnen we ondanks het bekende spreekwoord thans wel oude bomen verplanten. Maar afgezien van de hieraan verbonden kosten, ben ik van mening dat tegenwoordig wel eens wordt vergeten hoe mooi het is, iets van jongs af aan in de natuur te zien opgroeien.

Hoewel het behoud van bepaalde kleinere oppervlakten of gedeelten van steden en dorpen in hun huidige vorm een goede zaak kan zijn, heb ik de indruk dat velen momenteel te statisch denken over inrichting van het landschap."

Aldus de directeur-generaal voor de landbouw en de voedselvoorziening van het ministerie van landbouw en visserij in zijn toespraak bij de officiële opening te Boskoop van het nieuwe gebouw van de Rijks Hogere School voor Tuin- en Landschapsinrichting en de Rijksmiddelbare Tuinbouwschool en het 75-jarige jubileum van deze laatste. Als officiële openingshandeling van het nieuwe gebouw, gelegen aan de Azalealaan aldaar heeft Z.K.H. Prins Claus een ca. 70 jaar oude boom (parottia persica) op het terrein van de school geplant.

In zijn toespraak wees ir. J. W. Wellen voorts op het belang van een opleiding aan de middelbare school die naar zijn mening voor de toekomstige ondernemer in de boomkwekerij steeds noodzakelijker wordt. Hij toonde begrip voor de wens van het bedrijfsleven de praktische opleiding in het kader van het onderwijsprogramma niet te verwaarlozen.

De directeur-generaal acht het juist, stil te staan bij de financiële inspanning die de gemeenschap zich heeft getroost bij bouw en totstandkoming van deze school. Hij hoopt dat leerlingen en leerkrachten de nieuwe mogelijkheden die met dit nieuwe gebouw zijn geopend zullen blijven waarderen en dat de resultaten minstens gelijk zouden zijn aan die van hun voorgangers, die onder zoveel minder gunstige omstandigheden hebben gewerkt. Dit zou betekenen dat vele afgestudeerden hun taak vervullen bij de inrichting van ons toekomstige leefmilieu. Tevens sprak hij de verwachting uit dat de intensieve studie, die momenteel verricht wordt teneinde tot een goede verbinding te komen tussen het wetenschappelijk en het hoger beroepsonderwijs, tot spoedig resultaat mag leiden. Duidelijkheid voor de afgestudeerden omtrent de mogelijkheden en functies die in de maatschappij voor hen zijn weggelegd acht hij van zeer groot belang.

Hij besloot met de wens dat de school ook in de toekomst erin zou slagen de studie niet te "vertheoretiseren" maar door het aantrekken van part-time leraren, die op diverse terreinen in de maatschappij werkzaam zijn, de jongste praktijkontwikkelingen permanent te blijven volgen.

Bijdrage ruimingskosten stormhout vastgesteld

De directeur van Staatsbosbeheer heeft de overheidsbijdrage aan boseigenaren in de extra-kosten, verbonden aan het ruimen van het stormhout, vastgesteld op ƒ 21,—/m3. De bijdrageregeling geldt niet voor de eerste 50 kubieke meter.

Voorwaarde voor verkrijging is:

– pinushout (w.o. groveden) dient vóór 15 mei a.s. geruimd of geschild te zijn;

– overig hout dient vóór 1 januari 1974 te zijn geruimd.
De hoogte van de bijdrage is vastgesteld in overeenstemming met het advies van de twee deskundigen, die in overleg met het Bosschap werden aangewezen.
De storm van 13 november 1972 heeft 800.000 m3 bomen geveld waarvan de helft op particuliere en de andere helft op staatsterreinen.

Persbericht Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk werk

Staatssecretaris Vonhoff over nationale parken en nationale landschappen

"Nationale landschappen is een betere term dan nationale landschapsparken, want bij dit laatste wordt al te snel gedacht aan boeren, die met rijkspetten op agrarische schijnbewegingen moeten maken en die niet de kans hebben een redelijke bedrijfsvoering te scheppen. Zo is het niet en zo kijkt ook CRM niet tegen dit probleem aan."
Aldus staatssecretaris H. J. L. Vonhoff van cultuur, recreatie en maatschappelijk werk op de algemene vergadering van de Geldersche Maatschappij voor Landbouw op donderdag 25 januari 1973 te Arnhem, waar hij sprak over het onderwerp: "Landbouw en landschap."
De "Nota inzake een systeem van Nationale Parken en Nationale Landschapsparken in Nederland" - in eerste instantie een interne ambtelijke nota - is in de openbaarheid gebracht om de discussie over deze aangelegenheden te bevorderen.
"Deze interne ambtelijke notities zullen zeker niet het laatste woord zijn." "Alle belanghebbenden zullen volop de gelegenheid krijgen hierop te reageren en hun mening kenbaar te maken. Het ontwikkelen van een goed landschap is zonder medewerking van de landbouw en andere grondeigenaren niet wenselijk en niet mogelijk", aldus de heer Vonhoff.
De staatssecretaris, die uitvoerig sprak over de te volgen procedure, merkte op dat er bij de nationale landschappen naast de puur landschappelijke vele andere belangen meespelen. Met name dacht hij hierbij aan in het landschap voorkomende monumenten als kastelen, oude boerderijen, molens, enz., doch ook aan verkeerswegen, dorpen en kleine industriële eenheden. Een gestoffeerd landschap heeft volgens hem niet alleen esthetische maar ook praktische waarde.
De heer Vonhoff: "Gelderland is ook in dit opzicht een uiterst interessant gebied. Nationale landschappen en nationale parken in spe zijn reeds voorhanden. Bij deze laatste is te denken aan gebieden van tenminste 1000 ha, bestaande uit natuurterreinen, wateren en bossen met een bijzondere natuurlijke en landschappelijke gesteldheid en een bijzonder planten- en dierenleven.
Het is overigens onverstandig de conclusie te trekken, dat van de zijde van de overheid op korte termijn grote aankopen gedaan zullen worden. Wij zijn nog niet aan een aanwijzingsfase toe. De discussie komt nu pas goed op gang. Eerst moet echter de zogenaamde Commissie-Verhoeve haar advies uitbrengen. Zoals de zaken zich nu aan ons voordoen, zal aan het eind van de jaren zeventig het beleid zijn uitwerking hebben en zullen de eerste gebieden als "Nationaal landschap" aangewezen kunnen worden."